

Fjölbrautaskóli Suðurnesja

30. júní 2013

Lokaskýrsla til Sprotasjóðs FS-Skemmtilegri skóli

Verkefnistjóri: Guðmundur Grétar Karlsson

Samningur: no 20 2011

Markmið

Hér eru markmið verkefnisins samkvæmt umsókn:

Skólaþróunarverkefnið nær yfir tveggja ára tímabil og er sótt um miðað við það. Verkefnið miðar að því að gera FS að skemmtilegri skóla sem nemendum og starfsfólki líður vel í. Fjölbreyttar aðferðir verða notaðar við að ná þessu fram og verður mikil áhersla lögð á hvers konar nýsköpun í námsumhverfinu til að ná markmiðunum. Kennarar og starfsfólk, að minnsta kosti 30 manns, munu vinna að fjölbreyttum verkefnum sem tengjast nýsköpun í kennslu, námi og skólaumhverfinu með það að markmiði að styrkja nemendur og efla sjálfstraust þeirra, vinnugleði, sjálfstæð vinnubrögð og gagnrýna hugsun. Þá er markmiðið líka að styrkja kennarahópinn faglega og stuðla að þróun hans í starfi. Ingvar Sigurgeirsson hefur tekið að sér að vera ráðgjafi við undirbúning og framkvæmd verkefnisins. Verkefnið sem unnið verður að snúa m.a. að þróun og nýjungum í námsmáti, þverfaglegri verkefnagerð, þróun og nýjungum í kennsluaðferðum, námskrágerð, bekkjarstjórnun, þróun á notkun Moodle, Facebook og Mindmanager í kennslu og þátttöku nemenda í samfélagsþjónustu.

Niðurstöður könnunar sem gerð var nú á vorönn 2011 á líðan nemenda í skólanum verða notaðar sem viðmið við mat á verkefninu þar sem líklegt má telja að skólaþróunarverkefnið hafi áhrif á líðan nemenda og áhuga þeirra á náminu. Í könnuninni kom fram að 88% nemenda líður mjög eða frekar vel í skólanum. Könnunin verður lögð fyrir aftur vorið 2013 og þá er stefnt að því að 95% nemenda svari á þann veg. Samkvæmt sömu könnun eru 82% nemenda mjög eða frekar ánægðir með að vera í FS og er markmiðið að ná þeirri tölu að minnsta kosti upp í 90%. Um 87% telja kennsluna í skólanum mjög eða frekar góða og stefnum við að því að yfir 90% verði þeirrar skoðunar þegar könnunin verður lögð aftur fyrir. Rúmlega 82% nemenda segjast sinna náminu mjög eða frekar vel og er markmiðið að það hlutfall hækki í að minnsta kosti 90% í kjölfar skólaþróunarverkefnisins.

Könnun á líðan kennara þar sem m.a. er spurt um starfsanda og viðhorf til og þátttöku í faglegri umræðu verður lögð fyrir á haustönn 2011 og aftur á vorönn 2013 til samanburðar. Þessi könnun var síðast lögð fyrir á vorönn 2009 svo einnig eru til samanburðartölur síðan þá. Niðurstöður þessara kannana verða notaðar við mat á

verkefninu þar sem ætla má að viðhorf til starfsanda og faglegrar umræðu verði jákvæðari í kjölfar þess og þátttaka í faglegri umræðu meiri.

Niðurstöður og mat á verkefni

Við mat á verkefninu er ekki hægt að nota þau tölulegu viðmið sem lagt var upp með byrjun. Matsnefnd Fjölbrautaskóla Suðurnesja breytti áherslum sínum á innra mati og hefur t.d. könnun á viðhorfi til faglegrar umræðu kennara verið frestað. Eins er erfitt gera samanburð á tölum um líðan nemenda því notaðar voru mismunandi úrtaksaðferðir og orðalag spurninga var mismunandi. Einnig er erfitt að meta tölur úr nemendakönnun því minnihluti kennara starfar að þróunarverkefnum og því erfitt meta hvaða áhrif það hefur á alla nemendur skólans.

Við leggjum því upp með önnur viðmið til að meta árangurinn af verkefninu.

Þau eru mat kennara sem tóku beinan eða óbeinan þátt í verkefninu, mat stýrihóps, mat ráðgjafa og mat skólameistara Fjölbrautaskóla Suðurnesja

Þátttakendur í verkefninu voru beðnir um að meta það hvaða ávinning skólstarfið hefði haft af verkefninu og hver væri persónulegur ávinningur hvers og eins af verkefninu. Bárust nokkur svör og er hér samantekt á svörum þeirra:

Skólastarf:

- Gerir gott starf betra.
- Eykur fjölbreytni.
- Leiðir til framþróunar starfsfólks.
- Það verður betra samstarf á meðal kennara.
- Ég er sannfærður um þeir sem tóku þátt í þessu starfi urðu betri og meðvitaðri kennarar fyrir vikið. Öll áhugaaukandi vinna gerir kennara betri og þar með skólstarfið í heild og skólinn verður betri og skemmtilegri.
- Það er alveg ómetanlegt fyrir skólann að svona verkefni sé í gangi. Það bætir skólstarfið og kennarar eru duglegri að fylgjast með nýjungum og prófa þær sem leiðir oftast til betri kennslu og ánægðari kennara. Þetta er allt keðjuverkandi.

Persónulegur ávinningur:

- Sjá hvað aðrir eru að gera og bera mig saman við aðra.
- Fæ tækifæri til að vinna að framþróun í starfi.
- Ég hafði bæði gagn og gaman af að fylgjast með þessu verkefni og það hvatti mig til þess að prófa nýjungar hjá mér.
- Kennarar kynnast betur og eiga því auðveldara að leita ráða hjá hvort öðru.
- Skemmtilegir fræðslufundir.

Mat ráðgjafa, Ingvar Sigurgeirssonar, er að mjög vel meggi una við niðurstöður þessa verkefnis. Vel hafi verið til fundið að hefja verkefni af þessu tagi með því að óska eftir sjálfboðaliðum. Verkefnin urðu afar fjölbreytt. Fyrri árið snertu mörg þeirra sérkennslu og stoðþjónustu og þar var um margt gengið lengra í átt til nýbreytni en í hinum verkefnunum. Seinna árið beindist athygli meira að kennsluaðferðum og að virkja nemendur, gera námið áhugaverðara og merkingarbærara. Verkefnið hefur vakið athygli utan skólans og orðið öðrum til hvatningar og eftirbreytni.

Mat stýrihóps, en það hélt utan um verkefnið ásamt verkefnastjóra, er að nokkuð vel hafi til tekist. Mun faglegri umræða er nú á meðal kennara en verið hefur undanfarin ár. Við teljum að nauðsynlegt sé fyrir kennara að hafa þá umgjörð sem svona skólaþróunarverkefni veitir. Það að hittast reglulega og ræða málin hjálpar mörgum í verkefnum sínum. Það að heyra um verkefni sem aðrir eru að vinna að getur gefið öðrum þátttakendum hugmyndir, styrk og verið þeim leiðbeinandi um það hvernig þeir geta bætt og þróað kennslu sína. Í þessu var fólgin jafningjastuðningur. Verkefnið hefur jákvæð áhrif á skólastarfið og gott fyrir ímynd skólans út á við að unnið sé að faglegum þróunarstörfum. Vonandi getum við í framtíðinni notað þann grunn og vinnulag sem sem við tileinkuðum okkur í þessu verkefni. Áriðandi er að fá tækifæri til að tala saman og kynna það sem við erum að prófa og reyna í skólastarfinu.

Mat Kristjáns Ásmundssonar skólameistara:

Nú er þessu skólaþróunarverkefni, FS skemmtilegri skóli, formlega lokið og mitt mat er að það hafi gert góða hluti fyrir skólastarfið hér í FS. Það hefur reynst ákaflega vel og hvatt kennara okkar til að huga að sinni kennslu og að leita nýrra leiða til að ná til nemenda.

Menn hafa prófað vendikennslu, notað „Facebook“ sem verkfæri til að ná til nemenda, þróað nýtt námsefni og notað dagbókarskrif í stað hefðbundinna verkefna svo eitthvað sé nefnt. Reynslunni af þessu hafa þeir síðan deilt með öðrum kennurum og þannig orðið þeim hvatning til að prófa í sinni kennslu. Auk þess hafa verið haldin fræðsluerindi um margvísleg kennslufræðileg efni. Þetta hefur því tvímælalaust ýtt undir frekari starfsþróunar meðal okkar kennara.

Nemendur í dag eru mjög tæknivæddir og því verðum við skólafólk að setja okkur í þeirra spor. Við þurfum að vera sveigjanleg og umfram allt reiðubúin til að tileinka okkur nýjungar á sviði kennsluhátta og kennsluaðferða. Þess vegna er svona þróunarverkefni og allt þróunarstarf mikilvægt fyrir okkur. Við þurfum sífellt að vera á tánum og nýta tæknina sem best til að ná sem bestum árangri. Ná til nemenda og virkja þá til náms í þessum nýja heimi, það er ekki auðvelt en er áskorun sem er vel þess virði að takast á við. Þetta verkefni hefur tvímælalaust hjálpað okkur á þeirri leið og það er von mín og trú að kennarar haldi áfram að þróa nýja kennsluhætti og vinna að nýjungum í kennslu til hagsbóta fyrir nemendur og okkar starf almennt þó svo að verkefninu sé formlega lokið.

Kynning á verkefni

Í tengslum við verkefnið voru haldin tvö málþing. Fyrra þingið, vorið 2012, var opið öllum sem vildu og var það vel kynnt meðal annars á vettvangi Samtaka áhugafólks um skólaþróun. Nokkrir gestir á þinginu höfðu samband við þátttakendur og vildu forvitnast um tiltekin verkefni. Verkefnið hefur verið kynnt í staðarblaðinu, Víkurfréttum, en skrifuð var grein um verkefnið í dálkinn Menntavagninn. Sprotasjóður kallaði eftir kynningum á ráðstefnu sína í nóvember s.l. og buðumst við til að kynna okkar verkefni en það var ekki valið til kynningar. Í lok fyrra ársins var gerð áfangaskýrsla og [greinargerð](#) um verkefni. Var áfangaskýrslan send til Sprotasjóðs og greinargerðinni dreift innan skólans. Eitt skólaþróunarverkefnið, [Vélhermar í fjarnámi](#), sem vélstjórnarkennarinn Ívar Valbergsson vann ásamt nemendum sínum fékk umfjöllun í sjónvarpsþættinum Landanum sem sýndur var á RÚV 22.10.2012. Var það góð kynning fyrir verkefnið sem og skólann. Einnig er ætlunin að bjóðast til að kynna afrakstur verkefnisins á málþingi um

lærdómssamfélagið sem haldið verður á Akureyri í byrjun október. Loks var sett upp heimasíða þar sem er að finna helstu upplýsingar um verkefnið.

Framkvæmd

Stjórnendur réðu Guðmund Grétar Karlsson sem verkefnisstjóra þegar ljóst var að Sprotasjóður myndi styrkja verkefnið. Stýrihópur var starfandi utan um verkefnið og hittist með reglulegu millibili til skrafs og ráðagerða. Atli Þorsteinsson, sögukennari, Harpa Kristín Einarsdóttir, líffræðikennari og Veska Jónsdóttir, þýskukennari, skipuðu stýrihópinn ásamt verkefnisstjóra. Leifur Ísaksson, byggingagreinakennari var einnig starfandi í stýrihópnum fyrra árið en hann hætti svo störfum við skólann.

Dr. Ingvar Sigurgeirsson, prófessor við Menntavísindasvið Háskóla Íslands, var ráðinn ráðgjafi verkefnisins og kom hann til samráðs við stýrihópinn þegar tilefni þóttu til. Hann mætti einnig á marga vinnufundi og erindi og var hópnum mikill styrkur.

Haldnir voru reglulegir vinnufundir þar sem áhugasamir kennarar hittust og ræddu verkefnin sem hver og einn var að vinna að. Kennarar gátu borið saman bækur sínar og átt þetta faglega samtal sem oft vantar í skólastarfið. Þarna komu líka aðrir kennarar til að hlusta og heyra hvað hinir voru að gera.

Ákveðið var að halda reglulegar kynningar fyrir kennarahópinn um nýjungar í kennsluháttum af ýmsum toga. Á þessum tveimur árum voru haldin tíu erindi úr ýmsum áttum:

Í byrjun hélt Ingvar Sigurgeirsson inngangsfyrirlestur á kennarafundi þar sem hann kynnti þróunarstarf og gaf dæmi um ýmis þróunarverkefni, m.a. þróunarverkefni sem hann hafði unnið að með kennurum annarra skóla.

Hrafnkell Tumi Kolbeinsson, kennari við Flensburg, kynnti samfélagsþjónustunám.

Einar Trausti Óskarsson, kennari við FS, kynnti gagnvirka kennslu í spænsku og öðrum tungumálum í gegnum tölvur.

Cherry Hopton, kennari við Angus College í Skotlandi, fjallaði um notkun Facebook í kennslu, kvikmyndagerð og mismunandi námsmatsaðferðir.

Margrét Pálsdóttir, málfræðingur fjallaði um mikilvæg atriði við munnlegan flutning kennara og nemenda.

Árný Helga Reynisdóttir, meistaraþrófsnemandi við Menntavísindasvið Háskóla Íslands, hélt erindi um breytingar í skólastarfi.

Guðrún Geirsdóttir, dósent við HÍ, fjallaði um gerð kennsluáætlana.

Ægir Karl Ægisson, kennari og Einar Trausti Einarsson, sálfræðingur héldu erindi um notkun hugarkorta bæði í námi og kennslu.

Ingvar Sigurgeirsson hélt erindi um námsmat og námsmatsaðferðir.

Sólrún Guðjónsdóttir, kennari við Fjölbrotaskóla Snæfellinga, hélt erindi um notkun leiðarbóka í kennslu.

Við vorum líka með vinnufundi með ákveðnu þema. Sem dæmi um þemu má nefna skapandi skólastarf, hlaðvarpsupptökur(podcast) og Moodlepróf.

Við enduðum svo bæði árin með málþingum þar sem kynnt voru verkefni sem unnið hafði verið að yfir veturinn. Sjá nánar á heimasíðu [verkefnisins](#).

Hindranir

Nokkru færri þátttakendur tóku beinan þátt í verkefninu en lagt var upp með. Á vinnufundum voru að meðaltali 10–20 manns mættir og voru 8–10 verkefni kynnt á hvoru ári. Þátttaka kennara var ekki sérstaklega greidd af hálfu skólans. Þó má geta þess að þátttaka í skólaþróunarverkefnum telst til stiga sem geta síðan hækkað viðkomandi um launaprep.

Tímasetning á fundartíma fyrir vinnufundi og erindi var í lok skóladags (kl 15:30) á fimmtudögum skv. stundatöflu. Hafði það eflaust áhrif á þátttöku í verkefninu því þátttaka var valkvæð.

Nokkrir kennarar lögðu fram góðar hugmyndir sem þeir vildu hrinda í framkvæmd en náðu ekki því ekki vegna tímaskorts og álags að þeirra sögn. Gaman hefði verið að sjá þessar hugmyndir fullunnar og kynntar. Velta má upp þeirri spurningu hvort

skólaþróun ætti ekki að veða meira í almennu starfi kennara. Við þurfum að skapa skólaþróun miklu betri aðstæður í skólstarfinu.

Annað

Sett hefur verið saman ítarleg skýrsla þar sem m.a. er að finna greinargerðir þátttakenda úr þróunarverkefnum áráanna 2011–2013. Verður hún send sjóðnum með þessari skýrslu. Þess er vænst að hún geti nýst skólanum vel sem heimild um verkefnið, sem og kennurum annarra skóla og áhugafólki um skólaþróun.

Rekstarreikningur fyrir verkefnið er að finna á skjali sem fylgir þessari skýrslu.

Dagsetning:

Gudmundur G. Korbson

Undirskrift verkefnisstjóra

Árshjáni Ásmundsson

Undirskrift skólameistara ábyrgðarskóla